

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fikhî” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Besmele Fatiha Suresinden Bir Parça mıdır?

Bekir Said'e

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh ve Mağfirâtuh...Allah'tan sizi tüm hayırlara muvaffak kılmasını niyaz ediyorum; şüphesiz O bunun velisidir.

Soru şudur: Alimler, besmelenin Fatiha'dan bir ayet olduğunu inkâr eden birinin kafir olmadığı konusunda icma etmişlerdir; çünkü besmele, mütevatir olarak değil Ahad (haber) olarak gelmiştir... O halde bugün, bazı Kur'an'larda nasıl Fatiha'nın başındaki ilk rakam olabiliyor?! Peki ne zaman Fatiha suresine bir ayet olarak dahil edildi?! Fatiha 7 ayet mi yoksa besmelesiz 6 ayet midir; Kur'an'da Fatiha'nın numaralandırılmasında ihtilaf var mıdır?! Bu, Allah'ın Kur'an-ı Kerim'i korumasıyla çelişiyor mu?! Allah'ın izniyle gelecek olan İslam Devleti'nin, besmele ve Kur'an'ın sonundaki dua gibi mütevatir olmayan bir şeyin bulunması konusundaki tutumu ne olacaktır?!

Allah sizi mübarek kılsın.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Daha önce H. 21 Rabi'u's Sâni 1432 M. 26/03/2011 tarihinde besmele hakkındaki bir soruya cevap vermiştik; orada aşağıdaki şekilde geçmektedir:

[Besmeleye gelince; Neml suresinin şu ayetinin, **“Bu (mektup) Süleyman'dandır, Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (başlamakta)dir.”** bir parçası olarak Kur'an-ı Kerim'dendir. Fatiha'nın veya diğer surelerin başındaki besmeleye gelince; sureden bir ayet mi yoksa sadece surelerin arasını ayırmak için mi olduğu hakkında ihtilaf vardır. Bu ihtilafın bir sakıncası yoktur. Çünkü her iki grup da Neml suresindeki besmelenin Kur'an'dan bir ayet olduğunu kabul etmektedirler. İhtilaf, Tövbe suresi dışında surelerin başındaki durumundadır. Yani surelerin veya Fatiha suresinin başındaki besmele, bir ayet midir yoksa değil midir..? Madem ki hepsi, Neml suresindeki besmelenin Kur'an'dan bir ayet olduğunu kabul etmektedir o halde surelerin başındaki durumda ihtilaf edilmesi, namazda Fatiha'nın veya diğer surelerin başındaki besmelenin müçtehitlerin istinbat ettiği şeri hükümlere göre açık veya gizli okunmasının veya hiç okunmamasının dışında bir şeye etki etmez.] Bitti.

Sorunuzdaki diğer tüm konuları daha fazla açıklığa kavuşturmak ve cevaplamak için aşağıdaki hususları zikredeceğim:

1- Şahsiyetin -birinci cildinin- 147-148. sayfalarında şöyle geçmektedir: [Cibril, Kur'an'dan inmiş olanların tamamını her yıl bir defa Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e okuyordu. Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in vefat ettiği sene ise Cibril Kur'an'ın tamamını Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e iki defa okudu. Aişe Radiyallahu Anha'dan O da Fatıma Radiyallahu Anha'dan şunu rivayet etmiştir: **“Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem bana gizlice şöyle dedi: Cibril her sene bana Kur'an'ı bir defa okuyordu. Bu sene iki defa okudu. Bu da ecelimin yaklaştığını gösteriyor.”** [Buhari tahrir etti.] Yine Ebu Hurayra'dan şöyle dediği

Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e Kur'an her sene bir defa arz olunuyordu (tamamı okunuyordu). Vefat ettiği sene Cibril Kur'an'ı O'na iki defa arz etti. [Buhari tahrir etti.]

Her sene Cibril'in Kur'an'ı Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e arz etmesi demek, ayetlerin birbiri ile olan tertibi ve ayetlerin surelerdeki tertibinin arz edilmesi anlamına gelmektedir. Çünkü kitabın arzı, kitabın cümlelerinin, kelimelerinin ve tertibinin arzı demektir. Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in vefat ettiği sene iki defa arz edilmesi de ayetlerin birbirlerini takip ediş sırasını ve ayetlerin sureler içindeki tertibinin arzı anlamını ifade eder. Hadisten surelerin birbirleri ile olan tertibini anlamak da mümkündür. Ancak ayetlerin tertibi ile ilgili olarak birçok sarih ve sahih hadisler vardır. Bu hadisler, ayetlerin tertibine ve ayetlerin sureler içindeki tertibine işaret etmektedir. Şu hadisler gibi: **“Şu ayetleri şu suredeki falan ayetten sonra koyunuz.”** **“Şu ayetleri şunların zikredildiği sureye koyun.”** Bir surenin bitip bir başka surenin başlaması Cebrail vasıtasıyla Allah'tan tevkifidir. İbni Abbas'tan şöyle dediği rivayet edildi: **“Besmele ininceye kadar Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem bir surenin bittiğini bilmiyordu.”** Bir başka rivayette ise şöyle geçmiştir: **“Bismillahirrahmanirrahim ifadesi indiğinde surenin bittiğini biliyorlardı.”** [Sünen-il Beyhaki ve Ebu Davud.] Bütün bunlar kesinlikle surelerdeki ayetlerin tertibinin, surelerdeki ayetlerin sayı ve yer olarak şeklinin, bunların hepsinin Allah tarafından tevkifi olduğuna delalet etmektedir. İşte İslam ümmeti, Kur'an'ı Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den buna göre nakletmiştir ve bu tevatüren sabittir...]

2- Sahabe Rıdvânullahi Aleyhim, Osman'ın Muhaf'ına itimat edince, Fatiha suresinin başına ve Beraa (Tevbe) suresi dışındaki tüm surelerin başına besmeleyi koymuşlardır. Ancak bunun yani bismelenin, başlarına yani Fatiha ve Berae (Tevbe) dışındaki diğer surelerin başlarına koydukları tüm surelerden bir ayet mi olduğu yoksa bismelenin surelerin arasını ayırmak için mi olduğu açık değildi; bu nedenle bismelenin Fatiha'dan bir ayet olup olmadığı ve diğer surelerden bir ayet olup olmadığı konusunda alimler arasında ihtilaf meydana geldi... Bu ihtilafa rağmen onların hepsi, Sahabe-i Kiram'ın Fatiha suresinin başında ve Berae (Tevbe) suresi hariç diğer surelerin başında olduğu üzerinde icma ettikleri bismelenin Kur'an'da yazılı olarak sabit olduğunu onaylamışlardır. Dolayısıyla besmele, ne surelerin başına ne de Fatiha'nın başına daha sonra Müslümanlar tarafından dahil edilmemiştir; bilakis Fatiha suresinin başında ki ve Berae (Tevbe) suresi hariç diğer surelerin başındaki (besmele) Osman'ın Mushaf'ında sabit olmuştur. Dolayısıyla bu, sahabelerin (Allah hepsinden razı olsun) icması ve ittifakıdır.

3- Suyuti'nin, (el-İtkan Fi Ulumil Kur'an 1/234) adlı kitabında şöyle geçmektedir:

[Fatiha: Cumhura göre yedidir; Kufiler ve Mekkeliler, besmeleyi (أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ) olmadan saydılar ve diğerleri ise tam tersini yaptılar. Hasan şöyle dedi: Sekizdir; zira her ikisini de saydı. Bazıları altı dedi; zira her kisini de saymadılar. Diğer bazıları da dokuz dedi; zira her ikisini ve (إِيَّاكَ نَعْبُدُ) de saydılar. Güçlü olan birincisidir; zira Ahmed, Ebu Davud, Tirmizi, İbn Mace, Hakim, Darekutni ve diğerleri, Ümmi Seleme'den Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle okuduğunu tahrir ettiler: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ * الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ * مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ * إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ *) **Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Hamd, alemlerin Rabbi, Rahmân, Rahîm, hesap ve ceza gününün (ahiret gününün) maliki Allah'a mahsustur. (Allahım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğrayanlarınkine ve sapıklarınkine değil.**” Darekutni, sahih bir senetle Abdi Hayr'dan şöyle dediğini tahrir etti: Ali'ye (namazlarda tekrar tekrar okunan) es-Seb'u'l-Mesanî (yedi ayet) hakkında sorulunca şöyle dedi: (الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) Ona bu sadece altı ayettir denilince şöyle dedi: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) de bir ayettir.] Bitti.

Bu, besmele konusundaki ihtilafın, ayet ve benzeri olması bakımından olduğu anlamına gelmekte olup bu da müçtehitlerin sahih delillerle içtihat etmesi ve muteber müçtehitlerin takip edilmesi kapsamına girmektedir ki bu, meşru olan bir husustur...

4- Kur'an'a noktalama işaretlerinin ve harekelerin dahil edilmesi ve durak işaretleri ile tertil kurallarının konulması ya da bazı Mushaf'ların sonlarına duaların veya kenar kısımlarına tefsir ve açıklamaların konulması... evet tüm bunların, yani Kur'an'ın başka şeylerle karıştırılmasının bir etkisi olmaz. Zira Müslümanlar Kur'an'a büyük bir önem vermişler, onlardan milyonlarcası onu ezberlemiş ve nâsırları tevatüren gelmiştir; böylece ona başka bir şeyin karışması ve insanlar üzerinde şüphe uyandırması imkânsız bir hale gelmiştir. Bu nedenle Müslümanlar yüzyıllar boyunca Kur'an'ın içine, noktalama işaretleri, harekeler ve benzerleri gibi Kur'an'ın okunmasına yardımcı olacak bazı şeyleri dahil etmişler ve bunların Kur'an-ı Kerim'in nâsırları üzerinde bir etkisi olmamıştır... Bu yüzden Hilafet Devleti, Mushaf'larda harekelerin ve durak işaretlerinin bulunmasını yasaklamayacaktır.

Sonuç olarak: Bismelenin Fatiha'dan bir ayet olup olmaması veya Fatiha'nın 6 ya da 7 ayet olması veya gizli ya da açıktan okunması gibi besmeleyle ilgili içtihatla ihtilafın meydana gelmesi... evet tüm bunlar, Allah Subhanehu'nun Kur'an-ı Kerim'i korumasına etki etmez. Dolayısıyla besmele, Neml suresinde Kur'an'dan bir ayet olup Kur'an, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in önünde yazıldığı gibi ve Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den okudukları gibi Hulafa-i Raşidin (Allah onlardan razı olsun) döneminden bu yana tek bir Mushaf'ta toplanmıştır ve sadakallahülazim (azim olan Allah doğru söyledi): **إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ**: **“Şüphesiz Kur'an'ı biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.”** [Hicr-9]

Umarım bu kadarı yeterli olmuştur. Bilen ve hüküm verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 26 Zilkade 1443

M. 25/06/2022

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<https://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4257/>